

Abstrakt v českém jazyce, název práce a klíčová slova

Úroky z prodlení a smluvní pokuta v teorii a praxi

Tato diplomová práce se zabývá úroky z prodlení, smluvní pokutou a jejich vzájemným porovnáním.

Úroky z prodlení i smluvní pokuta patří mezi velice důležité a v praxi často užívané instituty občanského práva. Oba pak vykazují na jednu stranu mnoho podobností, ale na druhou také mnoho rozdílů. Právě tomuto se věnuji ve třetí části své práce, kde se zabývám nejen rozdíly zcela markantními a ze zákona snadno seznatelnými (např. rozdílný způsob vzniku), ale i jemnějšími nuancemi, které jsou často předmětem odborné diskuze anebo vyvstávají až v případě komplikovaných soudních sporů (např. jaká z funkcí by měla u daného institutu převažovat).

Předtím než jsem však mohl oba instituty porovnat bylo nutné každý z nich jednotlivě popsat. Tomuto se věnuji v prvních dvou částech své práce.

V části týkající se samostatně úroku z prodlení jsem se zaměřil na popis jeho funkcí, podmínek vzniku práva na úrok z prodlení a určení jeho výše. Co se určení jeho výše týká, rozebral jsem jak případné automatické určení na základě Nařízení vlády č. 351/2013 Sb., tak i možnosti a limity smluvně sjednané výše, přičemž jsem vycházel především z analýzy bohaté judikatury Nejvyššího soudu a nálezů soudu Ústavního, který se tímto tématem také nejednou zabýval.

V části věnované smluvní pokutě jsem se zaměřil stejně jako u úroku z prodlení na popis tohoto institutu, jeho funkcí a způsobu vzniku, přičemž právě ujednání o smluvní pokutě je věnovaná zvláštní pozornost, když s pomocí analýzy rozsáhlé judikatury rozebírám postupně formu daného ujednání, způsob, jakým může být určena výše smluvní pokuty a druh povinnosti, která může být smluvní pokutou utvrzena. Dále se pak v této kapitole věnuji novému rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR ze dne 11.1.2023, sp. zn. 31 Cdo 2273/2022, které znamenalo z velké části odklon od dosavadní judikatury a zásadně změnilo způsob, jakým mají soudy přistupovat k moderaci smluvní pokuty. Toto rozhodnutí nejen popisují, ale také ho podrobují kritice a zaměřuji se na to, jaké nové otázky v návaznosti na něj vyvstaly, a jak mohou být v budoucnu případně řešeny.

Klíčová slova: úrok z prodlení, smluvní pokuta, moderace smluvní pokuty